

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.

Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében vétetnek fel.

Felolós szerkesztő:

Nemes József dr.

Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Az új párt.

Mikor egy új pártot komoly szükség hív életre, a közönség lázas érdeklődéssel, nagy reménykedéssel néz az új alakulás elé. Andrassy pártjára azonban nincsen szüksége az országnak, — nincs szüksége — Andrassy-n kívül — senkinek; ezért fogadtatása is hűvös, részben barátságatlan.

A nemzeti munkapárt hidegen, minden legkisebb nyugtalanság nélkül szemléli az új mozgolódást. Önélégülten látja, hogy az nem tud benne kárt tenni, noha ellene irányul. Hatvanhetes alapon indul meg az új ellenzék, de a hatvanhetes kormánypártból egy árva lelket sem képes elhódítani. A munkapár-egységes és tömör, tisztában van nagy hivatásával, biztosan halad a maga útján, ezt ugyan Andrassyék félszkelődése ki nem hozza a sodrából.

A függetlenségi párt azonban féltékeny, sőt berzenkedve nézi az új szervezkedést. Hogyisne, mikor az Andrassy-párt együtt akar küzdeni a többi ellenzékkel, vagyis a többi ellenzék támogatására számít, de egyúttal arra is, hogy kormányképes léteire egyedül veszi hasznát a közös küzdelem esetleges sikerének, e közben pedig a meglevő ellenzék tagjai közül verbuvál magának hiveket. Nem csoda, hogy Justhék ugyancsak bosszankodnak s még meg sem alakult az új párt már is alig lehet költsönös nyilatkozatokkal elejét venni az egyetlenkedés kitörésének.

A nagy közönség csaknem teljesen közömbös az új pártalakulással szemben. Édes Istenem annyi e fajta kérés életű új pártot láttunk már! Apponyinak is volt nemzeti pártja, Bánffy-nak is volt »új« pártja, Andrassy-nak is volt alkotmánypártja, Nagy György-nak is volt radikális negyvennyolcas, meg azután köztársasági pártja. Mindezek elmúltak és nem sok nyomot hagytak maguk után, — legalább a nagy közönség, a nemzet zöme nem igen látta hasznukat.

Mi jót várhatunk az Andrassy csoporttól! A közterhek apadását bizonyosan nem várhatjuk. Ezek emelkedését az általános európai fegyverkezés, a világ-

szerte tapasztalható drágaság, a köz-szükségletek folytonos növekedését vonja maga után; mindezen pedig Andrassy nem segíthet, ha mégugy változott is a gondolkodása azóta, hogy a koalíciós minisztertársaival a kvótát fölemelte és százötvenmillió deficitet hagyott maga után.

Hát mi jót, micsoda új alkotásokat és micsoda üdvös intézményeket várhatunk tőle? Még csak az általános szavazati jogot sem várhatjuk, akik azt kívánatosnak tartják, bármennyire megváltozott is esetleg e tárgyban a nézete s pluralitások javaslat szervezőjének; a választói jogról van már új törvényünk és az ily nagy kérdést nem lehet minden évben megholygatni, de még minden évtizedben sem.

Mi jót várhatnánk tehát az Andrassy párttól? A közkerécsök megtisztítását igéri, de az csak amolyan frázis. Politikai eszközökkel nem lehet erkölcsöt javítani, politikai pártoknak nem is ez a dolga, hanem a politizálás. Azért, hogy az Andrassy párt alatt semmi sem változzék, nem érdemes hozzá csatlakozni.

Ezért közömbös a nagyközönség hangulata az új párt irányában.

Kell-e új polgári iskola?

A beírások lezajlottak. A tanulói fűszám száma minden intézetben megnövekedett. A városi polgári iskolában 280 on fölül, a zsidó felekezeti 186, az apácáké 157 a növendékek száma. Értesítésünk szerint helyszűke miatt senkit sem kellett visszautasítani.

Mind e tényeket örömmel jegyeztük fel. A polgári iskola Baján kettős nagy missziót teljesít. Megadja nagyszámu növendékeinek azt az alapos kiképzést, amelyre iparosnak, kereskedőnek s általában a nem lateiner pályákat kereső polgárságnak ma már nélkülözhetetlen szüksége van, másrészt megtanítja a szomszéd idegen ajku községek nagyszámu gyermekét magyarra és a magyar kultúra részeseivé teszi őket. És mi mégsem elégedhetünk meg ezzel. Az 1868. XXXVIII. t.-c tulajdonképpen hat osztályúvá teszi a polgári iskolát. Amint azonban e két felső osztály egyáltalán nem bizonyult életrevalónak, úgy mi sem nyernénk vele semmit sem. Sok helyen e helyett felállították a polgári négy osztályának kiegészítéseképpen a kereskedelmi középiskolát. Három évre terjed a tanidő, a harmadik év végén

érettségi vizsgálat tartatik, melynek bizonyítványa egyévi önkéntességre jogosít. Az ezekből kikerülő ifjak adó, vám, posta, vagy vasuti tisztviselői pályára mehetnek, de nagy hasznukra van a nagykereskedői pályára menő ifjaknak is.

Bár be kell ismernünk, hogy az intézetek száma sokkal nagyobb mint azt a tényleges szükséglet, kereskedelmünk érdekei kívánják — ezer számra öntik ki évenként az életbe a végzett ifjakat — mégis nagyon kívánatosnak tartjuk mi is, hogy Baján ilyen módon nyissunk utat sok sok polgári végzett növendékünk további kiképzetésének. Hangsúlyozzuk azonban újra, hogy egy modern, nívós kereskedelmi iskolának felállítását, felszerelését, fenntartását s tantervekkel való ellátását nem lehet a tandíjra bázározni. Baja város finansziális körülményei pedig ma ilyen teher vállalását kizárják.

A kormányt kellene tehát ilyen irányban megkönyörkedni és nem kellene a bizonyos oldalról folyton emlegetett állami polgári felszűrni. Ez felesleges. Maga a tanügyi referens elismerte egy alkalommal, hogy meglévő polgári iskoláink kifogástalanok. Ha tehát idővel a növendékek száma emelkednék, legcélszerűbb, mert minden elgondolható eshetőségre legelőcsőbb inkább a meglévők kiegészítése, támogatása, mint egy új súlyos tehernek vállalása. Az állam nem ad semmit ingyen. Két kézzel veszi meg rajtunk amit fél kézzel nyújtott. Aztán sokkal életbevágóbb kívánságaink vannak nekünk onnan felülről. Ezek mellett üssük a nagydobot.

P.

Képkiallítás Baján!

Sass Ferencné, Farkas Böske, Faragó Márton és Sass Ferenc festőművészek már tíz napja, hogy képkiallításukat megnyitották a Nemzeti szállodában. Megnyitották pedig azzal az őszinte bizalommal Baja város műszerető közönsége iránt, amely őszinte módon élnek a természeti szép keresésében a nagy természet utánzásában. Mint érdeklődő gyakran járom a kiállítást, keresem az élvező, látogató, vásárló közönséget. Hol vannak a jó bajaiak, a művészet szeretőik? Sehol egy lélek. A tíz nap alatt 75 látogató! Keresem mindezek okát. Vagy rosszor jöttek a művészek kiállítást rendezni és ezért kevés az érdeklődés, vagy rossz a kiállítás. A kiállítás csakugyan nem a legszerencsésebb időben rendeztetett, mert nyáron sokan még távol lehetnek. Azonban úgy tapasztalom, hogy a város intelligenciájának háromnegyede már régen itthon van. A kiállítás a maga szerénységében bukik meg. Kár, hogy csak a nagy lármára lesz figyelmes közönségünk!

Vagy 100 darab komoly kép! E kiállításban a művészek nem óriási vásznakkal, diszes aranykeretekkel lepik meg a komoly szemlélőt, hanem egyszerűségben úgy tárják eléink munkáikat, ahogy a képek őszinteségökkel készültek. Dekorativ meglátás és széles folthatások, szép színes térképek, a jó rajzra való törekvés jellemzi a képeket. Aki szereti a természetben tisztán látott, kevésbé sokat sejtető képek affektáltság nélküli művészetét: az nézze meg e kiállítást, melyet éppen az érdeklődés hiánya miatt vasárnap kénytelenek a művészek bezárni. A képek valóban olcsón vannak értékelve. Vásárlás tehát könnyű volna. Avagy tán a művészet élvezésének uborkaszazonjában vagyunk?

E. S.

Városi közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember hó 19-ik napján d. u. 3 óra kor rendes közgyűlést tart Purgly Sándor dr. főispán elnöklésével, amelyen a következő ügyeket tárgyalják: Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. (Tb. f. jz.) Nagym. báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszter urnak leirata a vezetésére bízott miniszterium átvételéről. (Főjegyző.) A m. kir. Belügyminiszter urnak leirata az állami óvodák építési költségeire a városi gyámpénztár pénzkészletéből 263.000 korona ideiglenes kölcsönnek engedélyezése tárgyában. (Gazdasági tan.) Ugyanannak leirata Pollák József butorgyárának segélyezése ügyében. (Gazd. tan.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak leirata az állami óvodák telekvételi költségének tárgyában. (Gazd. tan.) Ugyanannak leirata a Kiscsávoly városrészen emelendő állami óvoda terve és költségvetésének jóváhagyása tárgyában. (Gazd. tan.) Ugyanannak leirata a Harangláb-téren emelendő állami óvoda terve és költségvetésének jóváhagyása tárgyában. (Gazd. tan.) Ugyanannak leirata a színházi szubvenció tárgyában. (Tb. főjegyző.) A kereskedelemügyi miniszter urnak leirata a dunapataj—kalocsa—baja—kiskőrösi h. é. vasutvonatra adott előmunkálati engedély érvényének meghosszabbítása ügyében. (Gazd. tan.) Főispáni átirat az ujonnan szervezett I. oszt. mérnöki állásnak betöltése tárgyában. (F. jz.) A közigazgatási bizottság jelentése a folyó év első feléről. (Főjegyző.) Ugyanannak javaslata az 1912. évi zárszámadások jóváhagyása iránt. (Főjegyző.) Ugyanannak előterjesztése a villamos-telep felállítására vonatkozó terveknek elkészítésére ügyében. (Gazd. tan.) Ugyanannak jelentése az aszfalt járdafektetési munkálatokra nézve megtartott újabb árlejtés eredményéről. (Gazd. tan.) A városi tanács előterjesztése az Erzsébet királyné-utcában a Vörös kereszthez címzett gyógyszerár elötti téren Northon kutnak furatása iránt. (Gazd. tan.) Ugyanannak jelentése utcák burkolatához megrendelt kövek beszerzési árára a Főtérrendezési alapból 7516 K 55 fillérnek elegendése tárgyában. (Gazd. tan.) Ugyanannak előterjesztése felső kereskedelmi iskola létesítése tárgyában. (Tb. főjegyző.) Ugyanannak előterjesztése „Vodica” vasuti állomáshoz vezető hozzájáró ut építési költségei tárgyában. (Gazd. tan.) Ugyanannak előterjesztése a baja—bezdáni h. é. vasut építésére megszavazott 40.000 K hozzájárulás ügyében. (Gazd. tan.) Ugyanannak jelentése a nagymérvű esőzések által okozott utcarongálások helyreállítására

600 K-nak utalványozása tárgyában. (Gazd. tan.) Scherer Sándor tanítóképző-intézeti szakfelügyelő urnak lemondása a törvényhatósági bizottságban viselt tagsági tisztéről. (Főjegyző.) Ugyanannak jelentése a házi és kövezési pénztár egyes kiadási címeinél felmerült tulkiadásokról. (Gazd. tan.) Ugyanannak javaslata Scheidl Károly műszaki rajzoló fizetéskiegészítésének és lakbérének a közüti pénztár által a házipénztár javára leendő megtérítése iránt. (Tb. főjegyző.) A magyar városok országos kongresszusának meghívója a f. é. szeptember hó 29-én és 30-án Nagyváradon tartandó országos értekezletre. (Főjegyző.) Arad város közönségének átirata a munkásbiztosítási törvény revíziója tárgyában. (Tb. f. jz.) Somogyvármegye közönségének átirata az ipartörvény revíziója tárgyában. (Tb. főjegyző.) A Ferencsatorna részvénytársulat átirata a Ferencsatorna bajai kikötőjének állami kezelésbe vétele ügyében. (Gazd. tan.) Pollák József butorgyárosnak kérvénye a város kötelékébe leendő felvétele iránt. (F. jz.) Pajor Jozefin leánytanonciskolai tanítónőnek kérvénye a rajztanítói tanfolyam költségehez 200 K segélyösszegnek megszavazása iránt. (Tb. főjegyző.) Özv. Schleicher Antalné ajánlata a csendőrlaktanya bérletének meghosszabbítása ügyében. (Gazd. tan.) Netán utólag még beérkező és a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthező egyéb tárgyak.

H I R E K.

HOGYHA ÉN MEGHALOK.

Hogyha én meghalok az a kívánságom, Szemetekben könnyet senki soh' se lásson. Százszókat, feketét értem ne öltsetek, Bínat gyötrő kinja ne tépje lelketek. Rövid életnek akácos sirkertbe, Egy kis virágos domb legyen hirdetője. S Neked, kinek nevét hűséggel viseltem, Uj tavasz holdogság ébredjen szivedben. Nevemet ajakad soh' se emlegesse, Emlékem szivedben más nő feledtesse.

Bogáthy Józsefné.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Dekker Gyula a szabadkai kir. törvényszék elnöke Bajára érkezett és a járásbiróság ügyvitelének megvizsgálását megkezdte.

— **Kinevezés.** A bajai kórházhoz dr. Purgly Sándor főispán dr. Fuchs Izsót alorvossá nevezte ki.

— **Áthelyezett gazdasági tanár.** A földmivelésügyi miniszter Alföldi Pál gazdasági segédtanárt, bajai földinket Lugosról Hódmezővásárhelyre helyezte át.

— **Éber Sándor,** városunk kiváló festőművésze most fejezte be nagyszabású művét, a szászvári templom festését. Gyönyörű négy freskó örökíti meg nevét ennek a nagy koncepciójú szellemnek. Az egész templom berendezés különben és a dekoráció is a művész utasítása és intenciója szerint a legszebb harmoniában összeillik a festői remekművel. A templomot holnap szenteli fel a megyés püspök.

— **Futballmérkőzés.** Holnap délután a Bácskával, a kerület első bajnokcsapatával mériközik a B. S. E. csapata s így előreláthatólag rendkívül érdekes meccsben lesz a publikumnak része. — Érdekes, hogy épp holnap lesz egy éve annak, hogy a B. S. E. az első futballmeccsét megtartotta. Azóta a holnapi a 27. meccs lesz, ami rendkívüli tevékenységet jelent.

— **Az igazságügyi államtitkár Szabadkán.** Dr. Purgly Sándor főispán memorandumot készített és nyújtott át az igazságügyminiszternek, melyben kifejti, hogy a szabadkai törvényszéki épületnek még egy emelettel történő kifoldozása által az igazságügyi palota kérdése Szabadkán nincs megoldva és egy új palota építésének célszerűségét és szükségességét hangoztatta. Az igazságügyminiszter megígérte a főispánnak, hogy vagy ő vagy Vadász Lipót államtitkár lemennek Szabadkára a kérdés tanulmányozása céljából. Dr. Purgly Sándor augusztus 24-én találkozott Vadász Lipót államtitkárral, aki megígérte, hogy ha brioni nyaralásából visszatér, ellátogat Szabadkára. Az államtitkár e hó 19-én érkezett Budapestre és a következő napok valamelyikén megy le Szabadkára. Az államtitkár lemenetelének napja még nincs meghatározva, valamint még arról sincs határozottan kialakult terv, hogy mi történjék a régi törvényszéki épülettel.

— **Munkásházák.** A közeli napokban a földmivelésügyi miniszteriumból egy kiküldött fog Bajára érkezni, aki megvizsgálja a munkásházák szánt hely alkalmasságát. A földmivelésügyi miniszter azonban csak akkor engedélyezi a munkásházák építését, ha azok csakis földmunkásoknak készülnek. Eddig körülbelül 400-an jelentkeztek olyanok, akik reflektálnak a munkásházra.

— **Repülőnap Zomborban.** Holnap vasárnap, szeptember 14-én repülőnap lesz Zomborban. Lányi Antal, a kitűnő pilóta aki a Balatont átrepülte s Debrecenben, Nagyváradon, Szegeden fényesen sikertelt turarepüléseket produkált, holnap délután 4 órától hat óráig a zombori löversenytéren fel fog repülni.

— **Megüresedett ösztöndíjak.** A vármegyei főispán által kezelt báró Rudics József-féle ösztöndíj alapból három fiú és két lány tanulónak fentartott egyenként 800 korona évi ösztöndíj üresedett meg, melyre a Bács megyében született jelesrendű tanulók pályázhatnak. Jörendüek csak akkor, ha az alapítványi rokonságukat ki tudják mutatni. A pályázat, amely napok óta megjelenik a hivatalos lapban, a vármegyei főispánnal e hó 30-áig adandó be.

— **A bajai elmebeteg.** Pécssett Skunteti Gyula vasuti hivatalnok vasárnap éjjel hazamenet egy ismeretlen férfit talált az udvarban aki titésre emelt kezekkel közeledett feléje. Skunteti lefegyverezte támadóját és átadta a rendőrségnek. A rendőrség megállapította, hogy az ismeretlen siketnéma elmebeteg a bajai elmeógyógyintézetből szökött meg. Visszakísértetése iránt a hatóság megtette az intézkedést.

— **Krémer színtársulata Zentán** a napokban kezdte meg előadásait. Társulata még nem teljesen szervezett, s ez az oka, hogy az előadások sem állanak azon a színvonalon, melyet jobb társulattól el lehet várni. A publikum közepesen pártolja a színészeket, akik közül Fűredi Vilmát és Radó Nellit sok szeretettel veszi körül. A helyi sajtó kritikája jóindulatú.

— **Uránia.** Élvezetes stének ígérkezik a hétfő és kedd esti előadás az Urániában, ugyanis akkor kerül színre az Egy test két lélek című 5 felvonásos mozgókép dráma. Ezen kép már az egész világot bejárta s mindenütt osztatlan nagy sikert aratott s nézőközönségre a legnagyobb benyomást gyakorolt, hiszük, hogy a mi közönségünk is megragadja a kedvező alkalmat s tanúságot tesz műértő izléséről. Folyó hó 17-én, szerdán, egy napig Pekár Gyula nagybecsű műve „A francia forradalom” került bemutatásra, Erdős igazgató élvezetes felolvasása mellett.

SPORT.

A főgimnáziumi testedzőkör házi uszóversenye.

Az iskolaév megkezdésével a főgimnázium ifjusága sietve megalakította ez évben is Testedzőkörét. E siettség legfőbb oka az időjárás kedvező alakulása volt, amely mindenféle sport okserü gyakorlását lehetővé teszi s kárpótolja a sportoló ifjakat az idei nyár katasztrofális időjárása okozta veszteségeiért. Mezt ezidén a nyár, miként anyai kombinációt, a Testedzőkör merész terveit is áthúzta, úgy hogy a már teljesen előkészített országos közepiskolai uszóverseny sem volt megtartható.

Ezért igyekezett tehát a kör ambiciózus uszógárdája élén a vezető tanárral a kedvezőtlen idő beállása előtt egy házi uszóversenyt tartani, hogy ezen bemutassa a kör előtt a vakáció alatt folytatott lelkiismeretes tréning jól megérdemelt eredményét.

A versenyt f. hó 8-án délelőtt 9 órakor tartották még a Sárközi-uszodában, amelyet e célra a tulajdonos szíves volt átengedni. A versenyen, néhány idegen érdeklődőt kivéve, a kör tagjai jelentek meg nagy számban. Az uszóversenyt a rendező tornatanáron kívül dr. Moder Géza a BSE. érdemes elnöke vezette.

Az egyes pontok részletes eredménye a következő:

100 m. mellúszás főverseny. 1. Fülöpp Imre VII. o. 1 p. 24³/₄mp.

60 m. gyorsúszás handicap. 1. Kollár K. VI. o. 52mp.

40 m. gyorsúszás handicap alsóosztályosoknak. 1. Lázár IV. o. 32¹/₂mp.

60 m. mellúszás handicap. Döntőben 1. Fülöpp 53mp. 2. Spitznagel 57³/₄mp.

Gyorsúszás 60 m. főverseny. 1. Kollár K. 39¹/₂mp. 2. Scherer VIII. o. 40¹/₂mp.

4 szer 50 m. staféta. Résztvett a VII. o. csapata s egy kombinált. Nyertes a VII. o. csapata 2 p. 11¹/₂mp.

60 m. hátúszás handicap Döntőben 1. Willmann VIII. o. 50¹/₂mp. 2. Lázár 53³/₄mp.

A verseny sikeres rendezése és lebonyolításaának főérdeme a kör vezetője, Vágó Rezső tornatanára s a kör uszószakosztályáé, akik együttes munkájának gyümölcse a szépen sikerült házi verseny, melynek nyertesait bronz, ezüst érmekkel tüntette ki a kör. Kívánatos volna azonban, hogy ezentul a kör uszói és atléti nyilvánosan mutassák be képességeiket, hogy ezáltal az uszást, de leginkább a csaknem elfelejtett atlétikát is népszerűvé tegyék.

IRODALOM.

Jövedelmező-e a baromfitenyésztés? Tekintettel a hus és egyéb élelmiszerek mai túrhirtetlen magas áraira — gyakran ismétlődve merül föl most ez igazán aktuális kérdés.

Pedig erre határozott *igen*-nel felelhetünk, — föltéve ha az értelemmel és ésszerűen üztük — sőt mi több, bizton állíthatjuk, hogy semmiféle mezőgazdasági mellékfoglalkozás, semmiféle más állat tenyésztése nem oly jövedelmező, mint éppen az aránylag oly csekély befektetéssel, munkával és idő veszteséggel kis helyen is üzhető baromfitenyésztés.

A baromfitenyésztés okserü és legjövedelmezőbb módjára alaposan megtanít bennünket *Pauly* könyve: *Handbuch der Geflügelzucht*, 8 réti alakban, 1000 oldalnyi terjedelemben, 650 szöveggel, 30 színes ábrával. E 35 éves gyakorlat tanúságaiból leszűrte munka, a többi sok között a következő főfejezeteket tartalmazza:

A baromfitenyésztés története, jelentősége és jövedelmezősége.

A tojás, természetes és mesterséges költés.

Reggelizés előtt félpohár
SCHMIDTHAUER-féle
Használata valódi áldás gyomor-bajok-
soknak, székszorulásban szenvedőknek.

A csirkék fölnevelése, ápolása táplálása, hizlalása és herélése.

Hávitendők.

A baromfi ellenségei és betegségei. Baromfi-
ólak. Tenyésztés és ápolás.

A mű leírja továbbá a tyukok minden fajtát, a vízi- és disz-szárnyasokat és a galambokat oly kimerítő részletességgel és oly könnyen érthető modorban, hogy ezen a téren semmiféle kérdés nem marad homályban.

Nem sokat mondunk, ha azt állítjuk, hogy ez a könyv nemcsak a legjobb, hanem a leg-
részletesebb és leggazdagabban illusztrált műve a német irodalomnak ezen a téren, nélkülöz-
hetetlen tanítómestere mindenkinek, aki a baromfitenyésztés iránt érdeklődik, abból mag-
gának hasznot és örömet szerezni akar, vagy azt létfenntartó keresetforrásul választja.

A remek kiállítású könyv ára 14 korona, megszerezhető azonban havonként megjelenő 1 koronás füzetekben is, sőt egyes fejezetek külön is kaphatók az illusztrált Thierfreund-
kiadóhivatalában, Köflach (Steiermark) vala-
mint e lap kiadóhivatalában: Kollár A. könyv-
kereskedésében is Baján.

Nyilt tér.*

NESTLÉFÉLE
régbevált **GYERMEKUSZT**
a legjobb és legolcsóbb.
GÖRÖZÖZ M. E. N. O. M. I. N. E. R. G. Y. O. V. Z. E. R. T. Á. R. A. D. I. N. I. K. E. P. R. O. G. E. P. H. A. R. A. N.
PRÓBADÓZOTT INGYEN KÜLD:
HERRI NESTLE, WIEN. Ujheretvárosa 15.

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE
GLESSHÜBLER
legnépszerűsége
SÁVANYÚVIZ
segítő gyógyító tényező
Karlsbad, Marienbad,
Franzensbad stb.
kuráknál; mindig
tényesen bevált.

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

*) Az e rovatban közlötökért nem vállal felelőssé-
get a szerkesztőség.

9/23/1913. éln. szám.

Pályázat.

Baja thif. városnál fűresedésbe jött 800 ko-
rona kezdő és 3-szor 100—100 koronával
emelkedő fizetéssel és ruhával javadalmazott s
nyugdíjogosultsággal egybekötött tűzoltói
állásra pályázatot hirdetek.

Felhivatnak a pályázni óhajtók, hogy sza-
bályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó év
október hó 25-ik napjáig a polgármesteri hi-
vatalba nyuítsák be!

Baja, 1913. szeptember hó 11.

Dr. Hegedüs Aladár
kir. tanácsos, polgármester.

17321/1913. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Szt. Mihály

országos vásár

folyó évi szeptember hó 25-étől bezárólag
szeptember hó 29-éig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az orszá-
gos vásárra szeptember hó 25-étől,
csütörtökön reggeli 5 órától kezdve
meg van engedve.

Temesvárott, 1913. évi augusztus 11.

A városi főkapitányságtól:

1768

Beé Ferenc, főkapitány.

Segédet
keresünk
a kézművaruszakmából.
Feltételek: **Elsőrendű erő,**
barátságos modor,
nőtlen 30 év körül.
Belépés mielőbb, jó
fizetéssel, fényképes
ajánlatok címzendők
Miskolczy Miksa Fiai, Eszék. 1.
1769

Pacolin
Pacocroelin-PEARSON
különleges angol anyagból előállítva, az orvosi tudomány
által mint **erősebb hatású fertőtlenítőszer**
mindenütt elismervé,
a jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítője.
Szagosított anyagok használatára fertőtlenítésnél **hatály-**
talan.
Kérdezzük az orvost!
Dr. Neudörfer vezértörzsorvos
a CREOLIN-PEARSON fölül így nyilatkozik:
„Ez egy nemzetgazdasági termék“
Mindenütt kapható!
Ódvakodjunk **értéktelen utáztatoktól** és kérjük
kifejezetten
PACOLIN-PEARSON-t csak ilyen ol-
mozott dobozokban.
Csak Pearson-féle keszmitményt használjunk:
PACOLIN MEDOL CREOLIN
1 kg K 150 (rüh elleni szer) 100 gr 90 f. 1 kg K 240
Mindenütt kitéltetve!
Utóbbi kitéltetések: Arany érem és tiszteletdíj Turin-
ban, Drezdában, Brüssel, Rio de Janeiroban.

Raktár: Gyarmati Emil gyógyszerárában.

1017/I.

Csinos kivitelű
n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában

Reggelizés előtt félpohár
SCHMIDTHAUER-féle
Használata valódi áldás gyomor-bajok-
soknak, székszorulásban szenvedőknek.
Igmándi keserűviz
Az elrontott gyom-
rot 2-3 óra alatt
tejesen rendbe-
hozza.
Kis üveg 40 f.
Nagy üveg 60 f.
Kapható helyben és környéken minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

881/1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a wieni cs. és kir. járásbírósnak 1913. évi C. III. 893/3. számú végzése következtében dr. Sonnenfeld Adolf ügyvéd által képviselt S. A. M. Blumenkranz, valamint Reisz Adolf, Goldzieher Géza, Andrány Zsigmond és Grafikai gépgyár végrehajtók javára 201 K. 69 f., 300 K., és 197 K. 70 f. s. jár. erejéig 1913. évi június hó 2-án foganatosított kielégítési végre hajtás útján le- és felül foglalt és 5000 K. ra becsült követhető ingóságok, u. m.: egy gyorsnyomda nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 379/2. számú végzése folytán 201 K. 69 f., 300 K. és 197 K. 70 f. tőkekövetelés, ennek 1912. évi november hó 2. napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 280 kor. ban bírósággal már megállapított költségek erejéig, Baján Zichy Bódog-tér 3. szám alatt leendő megtartására 1913. évi szeptember 15. délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyerek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. a. 129. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Baja 1913. évi szeptember hó 19.

Szegő József

kir. bir. végrehajtó.

1772

618/1913. ad. szám.

Pályázati hirdetmény

a bajai m. kir. Kertészegéd iskola 1914. évi február hó 1-én kezdődő kertészegédi két éves tanfolyamra való felvétel tárgyában.

A tanfolyam célja az ügyesebb és törekvőbb kertészegédek ismereteinek és gyakorlatának alaposabbá és többoldalúvá leendő fejlesztése.

Felvételi kellékek:

a) kertészegéd képesítő bizonyítvány jeles, vagy jó minősítéssel és lehetőleg 3 évi kertészegédi gyakorlatot igazoló bizonyítvány;

b) 26 éven túl nem terjedő életkor igazolására anyakönyvi kivonat, különös méltánylást érdemlő esetekben a földművelésügyi Miniszter a kórhatár tekintetében engedélyt adhat;

c) ép, erős testalkatot és szervezetet valamint fertőző betegségektől való mentességet igazoló orvosi bizonyítvány. Az erős testalkat mellett fő a kifogástalan látó- és halló képesség;

d) himlőoltási bizonyítvány. Belépéskor az iskola orvosa a kertészegédet megvizsgálja s a végleges felvétel az orvosi felülvizsgálat kedvező eredményétől függ;

e) községi erkölcsi bizonyítvány a folyamodó állandó tartózkodási helyéről;

f) külföldi származásúaknál a magyar honosság beigazolása és a magyar nyelv kifogástalan tudása;

g) iskolai bizonyítvány legalább az elemi iskola 6 osztályának elvégzéséről, magasabb iskolai képzettségűek és bajai illetőségűek előnyben részesülnek.

A felvett kertészegédek az iskola állandó segéd munkásai lesznek és munkájuk fejében lakást, teljes ellátást, továbbá ágyneműket kapnak és betegség esetén ingyenes gyógykezelésben részesülnek. Ruházat, rajz- és kerti eszközök (kések, olló, kézfűrés) beszerzéséről maguk tartoznak gondoskodni. Ezen költségek fedezésére havonként 15 koronát kapnak.

Felvétel végett 1 koronás bélyeggel ellátott és sajátkezűleg írott kérvények a m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz címzendők. A kér-

vényt legkésőbbben f. évi november 1-ig az iskola vezetőségének kell beküldeni. Későbbben érkező vagy hiányosan felszerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

A folyamodók a fel vagy fel nem vételről értesítést fognak nyerni.

Baja, 1913. augusztus 11.

A bajai m. k. kertészegédiskola vezetősége.

Baja, 1913. évi augusztus 25-én tartott tanácsüléséből.

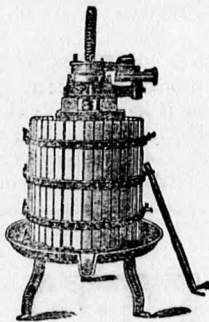
Dr. Hegedüs Aladár
kir. tanácsos polgármester.

Megbízható, kitünő szerkezetű

kecskeméti

borsajtót

szállít a kecskeméti Vasipari termelők szövetségéhez, mint az O. K. H. tagja gyárából. Az

Ipari és Háziipari szövetségek
Beszerző és Értékesítő Központja

Budapest, VIII. József-körút 36. sz.

Tessék árjegyzéket kérni. 1749

Csaknem új pedálos
Cimbalom

jutányos áron
elköltség miatt eladó.

1767

VASKUT. GRUBER ILLÉS.

R*WOLF
Magdeburg-Buckau
Magyarországi Képviselet:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK
Wolf eredeti szerkezete 10-500 lóerőig
Bármely gráttelep legelőnyösebb üzemgépe

M · E · G · N · Y · I · L · T

a főváros legelegánsabb, legkényelmesebb
és legolcsóbb szállodája a

PARK-SZÁLLODA

GARAI ÁRMIN

szállodás és a Sorrento-kávéház tulajdonosa.

igen fényes éttermeivel és kávéházával
Budapesten, a Keleti (Központi) pályaudvarral szemben, Baross-tér 10. szám.

1759

A VILAGHIRU
ES LEGUJABB RENDSZERU **BOLINDER** NYERSOLAJ-
MOTOROK
és azok alkatrészei kizárólag
ÁNYOS IMRE czégnél
BUDAPEST, VI. PODMANICZKY-UTCZA 17.
Telefon 12-76.
Legkisebb nyersolajszükséglet!
Feltétlen jótállás!
Nérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket.

jutányos árak!
Kedvező fizetési feltételek!